

Porast avtomatizacije ob podpori intenzivnega razvoja sodobne tehnologije ter interdisciplinarnosti povezanih strokovnih področij je očiten in omogoča:

- gospodarnost
- odpravo napak in pogrškov
- zmanjšanje časa izdelave
- povečanje natančnosti izdelkov in s tem izboljšavo njihove kakovosti
- kontrolo kakovosti
- racionalizacijo postopkov, kar najpogosteje pogojuje prehod na novo tehnologijo
- izbiro tehnologije, ki je cenovno dostopna
- enostaven način uporabe postopkov – tudi za nestrokovnjaka
- širok spekter aplikativnosti
- odprtost postopkov za njihovo nadgradnjo in izpopolnitev
- integracijo postopkov v sektorske informacijske sisteme itd.

Digitalna tehnologija prodira skoraj na vsa področja našega življenja. V fotogrametriji razvoj na področju računalništva povzroča metodološke spremembe pri reševanju klasičnih fotogrametričnih postopkov orientacije in pri izdelavi DMR-ja in DOF-a. Izdelava grafičnih izdelkov, kot so digitalne karte in načrti, privzema novo metodologijo avtomatiziranega izločevanja geometrične vsebine iz digitalnih slik. Zasedimo močno interdisciplinarno povezanost različnih strok, kar še dodatno povečuje avtomatiziranost postopkov.

Literatura:

- Heipke, C., *Automation of interior, relative and absolute orientation. ISPRS Journal of Photogrammetry & Remote Sensing* 52, 1997, str. 1-19
- Lemmens, M.J.P.M., *Structure-based edge detection. Delineation of boundaries in Aerial and Space Images. Technical University Delft, 1996*
- Baltsavias, E.P., Waegli B., *Quality analysis and calibration of DTP scanner. International Archives of Photogrammetry and Remote Sensing. Vol. XXXI, Commission I, Working Group 5, Vienna, 1996*
- Schwarz, K.P., *Integrated airborne navigation systems fot photogrammetry. Photogrammetric Week' 95, str. 139-153*
- RMK TOP - Zeiss, *Photogrammetric Week' 95 - prospekti*

Katja Oven

Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FGG, Ljubljana

Prispelo za objavo: 1997-06-18

Obisk na Deželnem uradu za geodezijo dežele Saške

V okviru 80. nemškega geodetskega dneva, ki je bil v Dresdnu od 25. do 27. septembra 1996, z naslovom Geodezija - most prek meja, je skupina geodetov iz Slovenije, v organizaciji Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, Oddelka za geodezijo (glavni organizator prof.dr. F. Vodopivec), med drugim obiskala tudi Deželni urad za

geodezijo dežele Saške (Landesvermessungsamt Sachsen), ki deluje kot oddelek deželnega notranjega ministrstva.

Kot zanimivost naj navedem, da je Nemško zvezo geodetov - organizatorja geodetskih dnevo - mesto Dresden za 80. geodetski dan gostilo točno na stoto obletnico, ko je bil leta 1896 organiziran 20. nemški geodetski dan v tem mestu. Saška je ena izmed novo nastalih dežel v bivši Nemški demokratični republiki, katere glavno mesto je Dresden. V njej živi približno 8 milijonov prebivalcev in meri 18 500 km².

Po padcu Berlinskega zidu in združitvi DDR v sestav Zvezne republike Nemčije so morali med drugimi upravnimi službami organizirati na novo tudi celotno deželno geodetsko službo. To so organizirali v skladu z leta 1991 sprejetim zakonom o geodetski izmeri in nepremičninskim katastrom. Novoustanovljeni Urad za geodezijo dežele Saške je začel delati 1. januarja 1992. Njegove naloge so temeljne geodetske meritve, topografska izmera, fotogrametrija z daljinskim zaznavanjem, deželna kartografija in centralna računalniška obdelava podatkov za upravno geodetsko službo. S precejšnjimi investicijami v računalniško in drugo opremo ter tehnologijo so v kratkem času vpeljali moderne postopke v vseh oddelkih. Po razlagi strukture o uradu smo dobili vpogled v avtomatizirane katastrske načrte (ALK), pridobivanje podatkov za geoinformacijski sistem ATKIS in analogno ter digitalno obdelavo aerofoto posnetkov itn. Pri digitalizaciji katastrskih načrtov so posvetili veliko pozornosti postopkom za uskladitve robov in homogenizaciji. Posebno pozornost so gostitelji posvetili tehnični opremi referata za reprodukcijo kart. Tu je nameščena naj sodobnejša reprodukcijska tehnika.

Na Urad za geodezijo dežele Saške je organizacijsko vezanih še 45 geodetskih uradov, trije mestni uradi (Dresden, Leipzig in Chemiz), javni pooblaščen geodetski inženirji in uradi za preurejanje podeželja (komasacije), ki sicer delujejo v okviru ministrstva za kmetijstvo. Na Uradu za geodezijo dežele Saške je zaposlenih 435 delavcev, na drugih geodetskih uradih pa še 1 129 delavcev, skupaj 1 564 delavcev. Urad sodeluje tudi s 140 geodeti z javnimi pooblastili (geodetski biroji). Pred 1. januarjem 1992 so delovali na območju današnje dežele Saške različni uradi in organizacije, ki so se ukvarjali z geodetsko dejavnostjo in so v obdobju priprav za delovanje Urada za geodezijo dežele Saške združili opremo, kader in sredstva ter uredili poslovne prostore v bivših kasarniških objektih, nekoč cesarske in nazadnje ruske vojske. V tem predelu mesta je bilo nekoč do 100 000 vojakov. Objekt postopoma obnavljajo po etažah.

Urad za geodezijo dežele Saške je organiziran tako, da ima vodjo urada s tajniško službo in stalnim zastopnikom, ki je hkrati vodja enega izmed oddelkov. Trenutno ima urad pet oddelkov, in sicer uprava (1), nepremičninski kataster (2), geodezija (3), kartografija (4) in geoinformacijski sistemi (5). Predvidevajo še odprtje oddelka za urejanje zemljišč (parcelacije, zložbe itn.).

Oddelek uprava (1) ima naslednje referate: organizacija (11), proračun (12), pravo-zakonodaja (13), personala (11), izobraževanje in izpopolnjevanje (15) in geodetska šola (16).

Oddelek nepremičninski kataster (2) ima naslednje referate: vodenje katastra (21), inšpekcija (22), katastrski načrti (23), obnova katastra (24), državna in deželna meja (25).

Oddelek geodezija (3) ima naslednje referate: področje geodetskih točk (31), področje višinskih in gravitacijskih točk (32), topografija (33) in daljinsko zaznavanje (34).

Oddelek kartografija (4) ima naslednje referate: topografska kartografija (41), tematska kartografija (42), reprodukcija kart (43) in varstvo katastra ter distribucija kart (44).

Oddelek geoinformacijski sistemi (5) ima naslednje referate: organizacija (51), avtomatizacija nepremičninske knjige (ALB)(52), avtomatizacija nepremičninskih kart (ALK)(53), uradni topografsko-kartografski informacijski sistem (ATKIS)(54), geodetsko-tehnično izračunavanje (55) in banka podatkov ALK/ATKIS (56).

O obisku na tej instituciji bi lahko napisal zelo dolgo poročilo, pa tega ne nameravam. Bralce Geodetskega vestnika želim le opozoriti na to, da se je Zvezna republika Nemčija zelo resno lotila ustanavljanja in nove organizacije geodetskih uradov v novoustanovljenih deželah bivše Nemške demokratične republike. Ob precejšnji finančni in personalni podpori iz zahodnega dela države želijo v najkrajšem času poenotiti geodetsko službo v celotni državi. Uspelo jim bo, saj se je združila discipliniranost iz bivšega sistema s privzgojeno nemško pridnostjo in natančnostjo.

*doc.dr. Anton Prosen
FGG-Oddelek za geodezijo, Ljubljana*

Prispelo za objavo: 1997-06-30

Priporočila za slovenski geodetski učni načrt (TEMPUS-Phare projekt)

1 UVOD

Ko se v družbi uvedejo spremembe lastninskih pravic, se mora spremeniti tudi geodetski poklic. Inženir geodezije ima pomembno vlogo v tržno usmerjeni družbi, če je ustrezno usposobljen. Te sposobnosti zajemajo delno tehnično in delno netehnično področje. V okviru tehničnih sposobnosti tradicionalna geodezija ne zadošča več, medtem ko je vloga geoinformatike čedalje pomembnejša. Med netehničnimi sposobnostmi je posebnega pomena znanje s področja ekonomije kot tudi s področja prava, v glavnem v smislu lastninskih pravic. Geodetska stroka ali zemljemerstvo, kot to imenujejo v večjem delu Evrope, in geodeti sami lahko na ustrezen način prispevajo k razvoju lastninskih pravic v korist nenehno razvijajoče se družbe. Eden od načinov, kako poklic geodeta prispeva k temu, je prek ustvarjanja novih lastnin, vključno z njihovo razmejitevijo.